

Kulje viisaasti - työpaikalle, kotiin ja työssä

Vähemmän
kustannuksia
ja päästöjä
- enemmän
hyvinvointia

Työnantajalle säästöjä ja hyvää mainetta

- Säästöt matka- ja kiinteistökuuluissa
- Hyvinvoiva ja tyytyväinen henkilökunta
- Parempi työn tuottavuus
- Pienempi hiilijalanjälki ja ympäristökuormitus
- Yhteiskuntavastuullisen toimijan mielikuva vahvistuu

Työntekijälle iloa ja hyvinvointia

- Sujuvuutta arkeen
- Kustannus- ja aikasäästöjä
- Tarjolla useita vaihtoehtoja työmatkoihin
- Mahdollisuus keventää omaa hiilijalanjälkeä
- Mahdollisuus terveyttä ylläpitävään arkiliikuntaan

Viihtyisämpi ja terveempi yhteiskunta

- Vähemmän kasvihuonekaasupäästöjä
- Parempi ilmanlaatu
- Sujuvampi ja turvallisempi liikenne
- Viihtyisämpi ympäristö
- Parempi kansanterveys

”Yhteiskäytössä olevat asiointipyörät ovat olleet iso menestys”

Heli Mäkelä, Sponda

Kaikki hyötyvät

Työnantaja voi kannustaa työntekijöitä järkeviin liikkumisvalintoihin. Viisas työmatkaliikenne tuo kustannussäästöjä, lisää hyvinvointia ja vähentää päästöjä – samanaikaisesti.

Työmatkaliikenteen suunnittelulla ja sopivilla kannusteilla on saavutettu maailmalla merkittäviä tuloksia. Henkilöauton käyttö on vähentynyt jopa 10–30 prosenttia – ja sen myötä päästöt ja pysäköintipaikkojen kustannukset. Säästöjä on saatu aikaiseksi myös taloudellisella ajotavalla, vähäpäästöisillä autoilla sekä etänevotteluilla.

Työmatkaliikenteen suunnittelu tukee yrityksen ympäristö-, energiatehokkuus- ja työhyvinvointitavoitteiden saavuttamista.

Tuottavuutta

Pysäköinti, työsuhteautot, kilometrikorvaukset ja lentomatkat aiheuttavat merkittäviä kustannuksia. Esimerkiksi yhden maanalaisen autopaikan rakentaminen voi maksaa jopa 50 000 euroa, vuokraaminen puolestaan satoja euroja kuukaudessa. Autopaikkojen tarvetta voidaan vähentää tarjoamalla kannustimia joukkoliikenteen käyttöön, työmatkapyöräilyyn, kimpakyyteihin ja autojen yhteiskäyttöön.

Mallia maailmalta

Lääkeyritys **GlaxoSmithKlinen (GSK)** Lontoon pääkonttorissa jokainen ilman autopaikkaa pärjäävä pyöräilijä, säästää yhtiölle 9 900 puntaa ja keventää hiilijalanjälkeä 88 tonnilla vuodessa. Monipuolinen kannustinohjelma kolminkertaisti pyöräilijöiden määrän ja vähensi yksin autolla tehtyjä matkoja 25 prosenttia kolmessa vuodessa (2005–2007).

Pyöräilijöille on tarjolla laadukkaat pysäköintitilat, suihkut, vaatteiden säilytystilat, pyyhkeet, silitysraudat ja hiustenkuivaajat. GSK tarjoaa pyöräilijöille valmennusta, huoltotilat sekä varustemyymälän.

Kimpakyytiläisille ja joukkoliikenteen käyttäjille tarjotaan kannustimia. Työmatkaliikenteen neuvoja on tavtavissa henkilökohtaista konsultaatiota varten. Biopolttoaineella kulkeva sukkulabussi kuljettaa työntekijöitä paikalliselle metroasemalle. GSK tarjoaa tiloissaan monia palveluja työntekijöiden arjen sujuvoittamiseksi ja matkustamisen vähentämiseksi, esimerkiksi kuntosali-, pesula-, suutari- ja postipalveluja.

Työmatkapyöräilijöistä 92 prosenttia on sitä mieltä, että heidän terveytensä on parantunut työnantajan pyöräilyä tukevien toimenpiteiden ansiosta. Lisäksi 74 prosenttia kokee työmotivaationsa parantuneen. Video- ja webneuvottelujen avulla GSK:n hiilidioksidipäästöt vähenivät yli 7 000 tonnilla vuosina 2008–2009.

Tero Pietikäinen,
Orion

“Orionin polttoainekustannussäästöistä suurin osa selittyy taloudellisen ajotavan koulutuksella”, toteaa Tero Pietikäinen, työsuhdeautoista vastaava päällikkö. Kaikkien 180 työsuhdeautoilijan koulutus maksoi itsensä reilusti takaisin jo ensimmäisenä vuonna, kun autojen keski-kulutus laski koulutuksen ansiosta 0,8 litraa/100 km. Samalla hiilidioksidipäästöt vähenivät 10 prosenttia. Kaiken kaikkiaan polttoainekustannukset pienentyivät kahdessa vuodessa 22 prosenttia. “Taloudellisen ajotavan koulutusten ohessa kustannuksia alensi myös työsuhdeautojen hiilidioksidipäästöjen pienentyminen 168 grammasta kilometriltä 149 grammaan kilometriltä”, lisää Pietikäinen.

Joukkoliikenteen käyttö ja pyöräily ovat paitsi työntekijälle myös työnantajalle usein edullisimmat vaihtoehdot

- **Etätöyllä** ja etäneuvotteluilla yritys säästää matka- ja toimitilakuluissa. Lisäksi säästyy työmatkoihin käytetty aika. Joukkoliikennematkoilla myös matka-ajan voi käyttää hyödyksi.
- **Jos** työasiamatkoilla tarvitaan satunnaisesti autoa, kannattaa hyödyntää auto-palveluja sen sijaan, että sitoo pääomaa halleissa seisoviin autoihin ja niiden pysäköintipaikkoihin. Kun auto ei ole välttämätön, joukkoliikenne ja pyöräily ovat taloudellisimmat vaihtoehdot.
- **Taloudellisen** ja turvallisen ajotavan koulutus tuo säästöjä polttoainekuluihin sekä vähentää liikenneonnettomuuksista aiheutuvien poissaolojen riskiä. Autojen päästörajat keventävät lisäksi verotaakkaa.

“Uuden pysäköintipolitiikkansa ansiosta Liikennevirasto säästää 66 000 euroa vuodessa”, laskee Jyri Mustonen, Liikenneviraston hallinto-palveluiden osastonjohtaja. Ennen Liikennevirasto maksoi 65 paikasta, nyt 18 paikasta.

Kun Liikennevirasto perustettiin, ylin johto päätti, että sen pitää toimia liikennejärjestelmälle asettamiensa visoiden mukaisesti. “Siksi Liikennevirasto ei enää sponsoroi työntekijöiden pysäköintiä”, kertoo Mustonen.

Toukokuusta 2012 lähtien Liikenneviraston Pasilan toimipisteessä, jossa työskentelee noin 500 työntekijää, on tarjolla yhdeksän paikkaa satunnaiseen tarpeeseen ja kymmenen paikkaa vuorotyötä tekeville liikennekeskuspäivystäjille. Jos työntekijä haluaa vakituisen pysäköintipaikan, hän vuokraa sen itse pysäköintilaitokselta markkina-hintaan. Sen sijaan Liikennevirasto tarjoaa kaikille halukaille työntekijöille työsuhdematkalippuedun, 300 euroa vuodessa.

Mallia maailmalta

Hollannissa **Rotterdamissa** Oosteidin teollisuusalueen työntekijät joutuivat miettimään uudestaan liikkumistottumuksiaan, kun teollisuusalueelle vievän päätien rakennustyöt hankaloittivat liikennettä yli puoleltoista vuoden ajan.

Rakennustöiden aikana sujuvoitettiin liikennettä muun muassa pyöräilyä edistämällä, jolloin teollisuusalueen työntekijöiden pyöräily lisääntyi 98 prosenttia.

Pyöräilyn osuus pysyi korkeana myös tien valmistumisen jälkeen. Vaikka kulkutapamuutos oli aiheutunut ulkopuolisesta syystä, moni koki työmatkapyöräilyn mielekkäämpänä tien valmistumisen jälkeenkin. Työmatkapyöräilyyn kannustaminen on helppo tapa lisätä työntekijän hyvinvointia.

”Tyytyväisyyden lisääntyminen tulee tunteesta, että voi itse vaikuttaa työnsä järjestämiseen” Tytti Bergman, Microsoft

Hyvinvointia

Kodin ja työpaikan väliset matkat vaikuttavat arjen sujuvuuteen ja sitä kautta hyvinvointiin, tyytyväisyyteen ja työssä jaksamiseen. Monipuoliset liikkumisen vaihtoehdot auttavat sitouttamaan työntekijöitä. Epäkohtien korjaaminen parantaa ilmapiiriä ja työtyytyväisyyttä.

"Microsoftin uuden läsnätyökulttuurin ensimmäiset tulokset ovat rohkaisevia: henkilökunnan tyytyväisyys työn ja muun elämän väliseen tasapainoon kasvoi 17 prosenttia" iloitsee henkilöstöjohtaja **Tytti Bergman**. Myös yksiköiden ja tiimien väliseen yhteistyöhön ollaan aikaisempaa tyytyväisempiä. "Tyytyväisyyden lisääntyminen tulee nimenomaan siitä tunteesta, että ihminen voi itse vaikuttaa työnsä järjestämiseen", painottaa Bergman. Läsnätyö on tuonut lisäksi kustannussäästöjä sekä puhelinkuluihin että matkakuluihin. Toimitilojen käytön tehostumisen myötä henkilökunnan määrää on mahdollista kasvattaa nykyisissä tiloissa 26 prosenttia.*

*Läsnätyöllä tarkoitetaan työn tekemistä ilman kiinteää työpistettä. Nykyään puhutaan yhä useammin läsnätyöstä etätöyön ja etäneuvottelujen sijaan.

- **Etätömahdollisuuksien** parantaminen tuo työntekijälle lisää vapaa-aikaa ja joustavuutta arkeen. Hyvä tapa tutustua etätöhyöhön on osallistua Kansalliseen etätöpäivään 21.9. www.etatyopaiva.fi
- **Tarjoamalla** autoileville työntekijöille taloudellisen ja turvallisen ajotavan koulutusta yritys voi pienentää paitsi polttoainekuluja myös työntekijöiden onnettomuusriskiä.
- **Työntäjän** kustantamien pysäköinti-paikkojen jakoa ei aina koeta oikeudenmukaiseksi. Kun luovutaan pysäköinti-paikkojen henkilökohtaisesta nimeämisestä, paikkoja tarvitaan vähemmän ja kertyneillä säästöillä voidaan tarjota vaikkapa työsuhdematkalippuetu kaikille halukkaille.

Pyöräily ylläpitää työkykyä

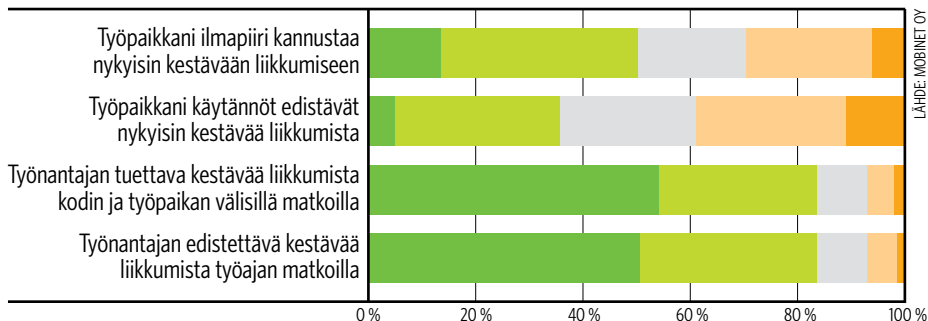
Riittämätön liikunta on merkittävä riskitekijä sydän- ja verisuonitauteihin, tyypin

2 diabetekseen ja kuolleisuuteen. Noin miljoona suomalaista aikuista liikkuu liian vähän, mistä seuraa kustannuksia vuosittain noin 300–400 miljoonaa euroa. Tästä yli puolet aiheutuu sairauspoissaoloista ja työn tuottavuuden heikkenemisestä. Yksi sairauspoissaolopäivä maksaa työnantajalle 240–380 euroa.

Pyöräilyn positiiviset terveysvaikutukset voivat pidemmällä aikavälillä merkittävästi parantaa työntekijän elämän laatua ja säästää työnantajalle pitkistä sairauslomista ja varhaisista eläkkeelle lähdistä aiheutuvia kustannuksia. Pyöräilyn vaikutus eliniän ennusteen pitenemiseen on huomattavasti suurempi kuin ilmansaasteiden tai tapaturmien aiheuttama eliniän ennusteen aleneminen. Kuopiossa on arvioitu, että kukin pyöräilevä kaupungin työntekijä tuottaa yhteiskunnalle keskimäärin 1 500–4 100 euron hyödyn vuodessa kuolleisuuden alenemisen myötä.

Tutkimusten mukaan työntekijät arvostavat työnantajia, jotka kannustavat ympäristöä säästävien kulkutapojen valintaan ja tarjoavat monipuolisia vaihtoehtoja liikkumiseen

■ Täysin samaa mieltä ■ Samaa mieltä ■ En osaa sanoa ■ Eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

”Työsuuhdepyörien käyttöön-otto Spondassa sai monet innostumaan pyöräilystä vuosikausien, jopa kymmenien vuosien, tauon jälkeen”, kertoo henkilöstöpäällikkö Heli Mäkelä. ”Moni huomasi, että pidempikin työmatka taittuu pyörällä nopeammin, kuin joukkoliikenteellä tai omalla autolla.”

Työsuuhdepyörät otettiin käyttöön toimitalojen vuokraukseen sekä kiinteistöjen kehittämiseen ja omistamiseen erikoistuneessa kiinteistösisjoitusyhtiössä Sponda Oyj:ssä vuonna 2010. Huollon sisältävät leasingpyöräsopimukset ovat osa Spondan Green Office -ohjelmaa sekä henkilökunnan liikuntamahdollisuuksien tukemista.

”Työsuuhdepyöräilyn kustannukset ovat työnantajan näkökulmasta investointeja ympäristön ja työhyvinvoinnin puolesta”, Mäkelä huomauttaa. ”Yhden sairauspoissaolopäivän kustannus vastaa 3–4 kuukauden työsuuhdepyöräkustannusta”, hän jatkaa.

Työsuuhdepyöriä tarjotaan koko henkilöstölle. Yrityksen 110 työntekijästä noin 30:llä oli työsuuhdepyörä vuonna 2012, ja suosio kasvaa jatkuvasti. Kaikki työsuuhdepyöräily aloittaneet

”Kaikki pyöräilyn aloittaneet jatkavat edelleen pyöräilyä”

jatkavat edelleen pyöräilyä. Mäkelä iloitsee erityisesti siitä, että työsuuhdepyörä on innostanut myös sellaisia henkilöitä liikkumaan, joiden ei ole ollut aiemmin helppoa löytää itselleen mieluisaa ja tehokasta liikuntamuotoa.

Pyöräilyn tukemisen lisäksi Sponda kannustaa työntekijöitä valitsemaan vähäpäästöisiä työsuuhdeautoja sekä tarjoaa heille taloudellisen ajotavan koulutusta. Yhtiön pitkän aikavälin tavoite on kehittyä myös ympäristöasiiantuntijana ja jakaa osaamista asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.

Kilometrikisa on työyhteisöille suunnattu leikkimielinen vuosittainen kisailu, joka on helppo ja kustannustehokas tapa kannustaa työmatkapyöräilyyn. Osallistujien määrä kasvaa joka vuosi. Tutkimusten mukaan yli puolet vuoden 2011 kisan osallistujista lisäsi pyöräilyään kilpailun aikana, ja vaikutus on myös pysynyt. Kisa nostaa pyöräilyaktiivisuutta kaikissa kohderyhmissä, myös aiemmin passiivisten pyöräilijöiden joukossa: noin 10 prosenttia osallistujista oli sellaisia, jotka aiemmin pyöräilivät hyvin vähän tai ei ollenkaan, mutta ovat lisänneet pyöräilyään kisan innostamana.

”Halusimme luoda positiivista imua työmatkaliikunnalle. Siksi paransimme sosiaalityloja ja kevyen liikenteen väylien talvikunnossapitoa”, kertoo **Raisio-konsernin** kestävän kehityksen asiantuntija **Aki Finér**.

Miehille tarvittiin kokonaan uusi sosiaalityla, ja muiden tilojen käytettävyyttä parannettiin. Lumenlajityspaikoista sovittiin siten, että ne ovat jalankulun ja pyöräilyn kannalta turvallisia. Keskeisten väylien hiekoitusta tehostettiin. Suojatie- ja väylämerkintöjä parannettiin.

Taustalla oli yhdessä Valonian kanssa tehty työmatkaliikenteen henkilökuntakysely ja suunnitelma Raision tuotantolaitoksen 400 työntekijälle vuonna 2011. Infotilaisuudessa henkilökunta pääsi kertomaan ehdotuksiaan kaupungininsinöörille ympäröivän alueen kevyen liikenteen väylien parantamiseksi.

Työmatkaliikenteen suunnitelman ansiosta Raisio käynnisti myös etätyökokeilun ja lisäsi puhelin- ja videoneuvotteluja.

"Työmatkaliikenteen päästöjen vähentämisestä tulleet pisteet olivat merkittävä lisä, joita ilman HP:n Espoon toimitalo ei olisi saavuttanut Leed Gold -tasoa", kertoo HP:n Suomen ja Baltian kiinteistöistä vastaava päällikkö **Jani Winter**. *"Halusimme näyttää Leed-sertifioinnin avulla osallistumisemme yhteiskuntavastuuseen."*

HP Oy:ssä on noin 700 työntekijää, joista suurin osa työskentelee Espoon Piispankaliontiellä. Etätyöllä on HP:llä suuri merkitys työmatkaliikenteen päästöjen vähentämisessä. Leed-sertifioinnin yhteydessä tehdyn työmatkakyselyn ja -suunnitelman perusteella työmatkoista 11 prosenttia jätetään tekemättä etätyön ansiosta, kilometreistä puolestaan 20 prosenttia.

"Henkilökunta pitää etätyötä ja joustavia työaikoja merkittävinä etuina, joiden vuoksi työpaikkaa ei mielellään vaihdeta", kertoo henkilöstöjohtaja **Marjut Lauronen**.

Pääaulaan on myös otettu käyttöön Helsingin seudun liikenteen aikataulunäyttö. "Mielestäni aikataulunäyttö antaa hyvää informaatiota talossa liikkuville", Winter sanoo.

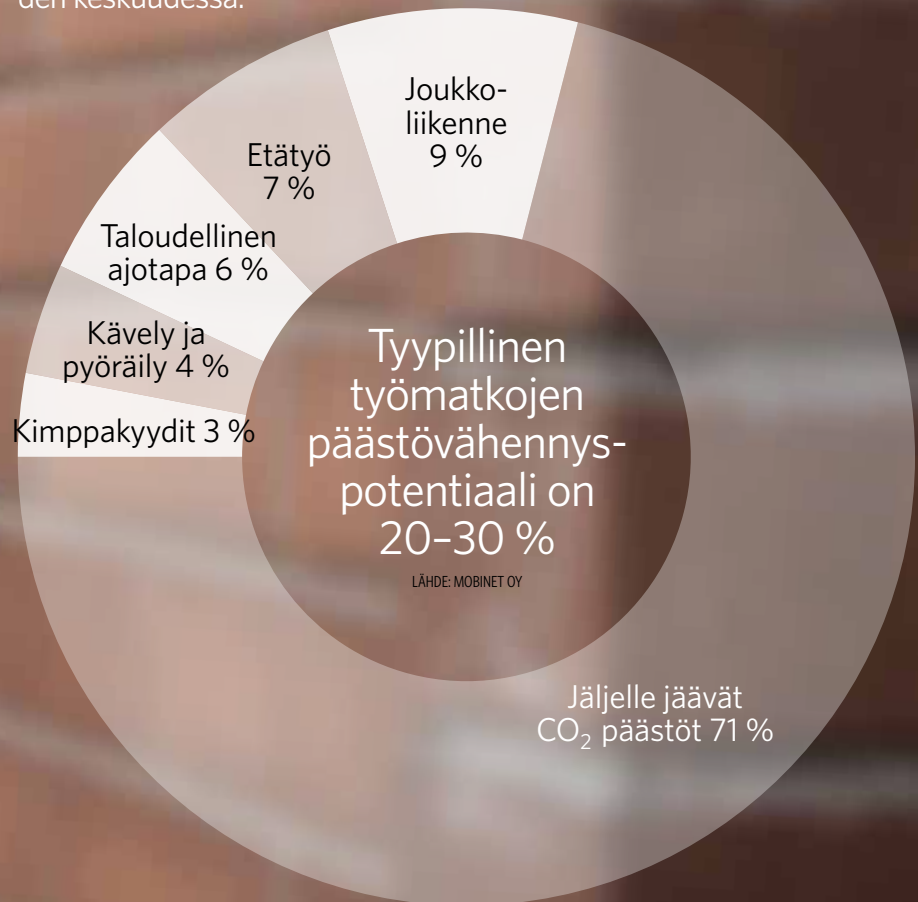
"Etätyötä ja joustavia työaikoja pidetään merkittävinä etuina"

Marjut Lauronen, HP

Ympäristö kiittää ja liikenne sujuu

Viisaan työmatkaliikenteen tukemisella yritys voi osallistua ilmastonmuutoksen hillintään ja kantaa vastuuta lähiympäristön viihtyisyydestä. Tätä arvostetaan sekä asiakkaiden, sidosryhmien että työntekijöiden keskuudessa.

Työmatkaliikenteen suunnittelu tuo lisäarvoa ja mitattavia vaikutuksia ympäristöjohtamiseen ja energiatehokkuusohjelmiin. Myös rakennusten ympäristösertifioinnissa, esimerkiksi Leed-, Bream ja PromisE-ohjelmissa, saa työmatkaliikenteen kestävydestä ja suunnittelusta lisäpisteitä.

Suomessa liikenteen osuus energian loppukäytöstä on 17 prosenttia. Työmatkaliikenteen päästöt syntyvät pääasiassa lento- ja automatkoista sekä liikematkoilla että kodin ja työpaikan välisillä matkoilla. Lentäen tehtävät työasiamatkat aiheuttavat monessa työpaikassa suurimman osan hiilidioksidipäästöistä.

Työnantajilla on mahdollisuus vaikuttaa suuren työntekijäjoukon liikkumisvalintoihin ja siten osallistua liikenteen päästövähenystalkoisiin.

Suomen hiilidioksidipäästöjen vähenysveloitteet sekä öljyvarojen ehtyminen

tuovat ennen pitkää myös liikkumisen kustannuksiin muutoksia. Niihin kannattaa varautua ajoissa.

- **Kävely**, pyöräily, etätöy ja etäneuvotte-
lut ovat päästöttömiä vaihtoehtoja. Joukkoliikenteen päästöt ovat karkeasti kolmasosan autoliikenteen päästöistä. Autoilun päästöjä voidaan vähentää kimpakkyydeillä, vähäpäästöisellä kalustolla ja taloudellisella ajotavalla sekä autopalveluja hyödyntämällä.
- **Keskeinen** sijainti hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä luo parhaat edellytykset autoliikenteen vähentämiselle.
- **Joukkoliikenne**, pyöräily ja kävely säästävät myös kaupunkitilaa ja mahdollistavat viihtyisän ympäristön. Liikennejärjestelmän toimivuutta ei ratkaista autoteiden rakentamisella vaan hyödyntämällä tilankäytön kannalta tehokkaampia kulkutapoja.

"Rekrytointitilanteissa työsuhdelippu on merkittävä valttikortti"

Anita Aalto, Vahanen-yhtiöt

"Myös asiakkaamme arvostavat joukkoliikenneyhteyksiä"

Virve Riihonen, Technopolis

"Työmatkaliikenteen suunnitelma ja kehittämistoimenpiteet tukevat Technopoliksen ympäristövastuullisuutta ja tuovat lisäarvoa asiakkaillemme", kertoo Technopoliksen kehitys- ja ympäristöpäällikkö

Virve Riihonen. Technopolis Oyj on eurooppalainen kiinteistösijoittaja, jonka konsernissa työskentelee noin kaksi sataa henkilöä. Se tavoittelee toimistoilleen Green Office -ympäristömerkkiä. Suurin osa toimistoista on jo saanut merkin käyttöoikeuden. Espoon toimistolle tehtiin ympäristömerkin haun yhteydessä yhdessä Helsingin seudun liikenteen kanssa työmatkaliikenteen suunnitelma.

Suunnitelman perusteella Technopolis hankki Espoon Innopolin ja rakennusvaiheessa olevan Ruoholahden toimiston auloihin joukkoliikenteen aikataulunäytöt ja ottaa Espoossa käyttöön työasiointipyörät omalle henkilökunnalle. Aulassa on myös autonvuokrausautomaatti ja pihalla kaksi vuokra-autoa lyhytaikaista työasiointia varten.

"Myös asiakkaamme arvostavat joukkoliikenneyhteyksiä ja monipuolisia työmatkaliikenteen vaihtoehtoja", Riihonen toteaa. Espoon Innopoli-kampuksella työskentelee yhteensä noin 2 400 työntekijää. Lisäksi Technopolis tarjoaa videoneuvotteluhuoneita sekä kolmessa toimipisteessään myös sähköautojen latauspisteitä. "Viisas ja vihreä työmatkaliikkuminen säästää luontoa, parantaa työssä jaksamista, tukee yhteisöllisyyttä ja vähentää kampustemme parkkipaikkatarvetta", Riihonen kiteyttää.

"Vahanen haluaa vastuullisena työnantajana pienentää hiilijalanjälkeä tukemalla henkilökunnan joukkoliikenteen käyttöä", kertoo Vahasen henkilöstöjohtaja **Anita Aalto**. Rakennus- ja kiinteistöalan asiantuntijayritys Vahanen tarjoaa henkilöstölle työsuhdelippuedun ja ajantasaista joukkoliikenneinformaatiota aulanäytöllä. Vahasella on Suomessa yli 400 työntekijää, joista 300 työskentelee pääkaupunkiseudulla. Kaikki pääkaupunkiseudulla työskentelevät saavat halutessaan 300 euron verottoman työmatkalippuedun vuodessa. Noin 30 prosenttia henkilöstöstä on ottanut edun käyttöönsä. Kokeiluvaiheen jälkeen lippuetu on tarkoitus ottaa käyttöön myös Vahasen muissa Suomen toimipisteissä.

Vahanen-yhtiöt laati vuonna 2011 Helsingin seudun liikenteen kanssa työmatkaliikenteen suunnitelman jalkauttaakseen kestävän liikkumisen käytännöt uudessa toimipaikassaan Espoon Leppävaarassa. Sijaintipäätökseen vaikuttivat hyvät joukkoliikenteen yhteydet.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta osoitti, että 10 prosenttia henkilökunnasta on lisännyt joukkoliikenteen käyttöä ja vähentänyt autoilua, kun työsuhdelippu otettiin käyttöön. Henkilökunta on ottanut tyytyväisenä toivomansa edun vastaan. "Myös rekrytointitilanteissa työsuhdelippu on merkittävä valttikortti", toteaa Anita. Joukkoliikenteen käytön lisääntymisen myötä Vahasella harkitaan myös parkkipaikkojen vähentämistä, mikä tuo yhtiölle säästöjä. Vahasella on käytössä myös lainattavat matkakortit sekä muutama pyörä työasiointia varten.

Viisaita ratkaisuja

Työmatkaliikenteen kehittämisen voi aloittaa vaikka yhdellä käytännöllisellä päätöksellä. Pienilläkin toimilla on saavutettu nopeita muutoksia kulkutapajakaumassa tai päästöissä.

Suuremmilla työpaikoilla kannattaa ensin selvittää kulkutapajakauma, liikkumisen hiilijalanjälki sekä työntekijöiden tarpeet ja mahdollisuu-

det henkilökuntakyselyllä. Silloin vaikutuksia voidaan mitata, seurata ja hyödyntää esimerkiksi ympäristö- ja yhteiskuntavastuun raportoinnissa.

Merkittävien tulosten saavuttaminen edellyttää useista toimenpiteistä koostuvaa palttia. Silloin mahdollisimman moni työntekijä voi toteuttaa omaan tilanteeseen sopivia viisaita liikkumisvalintoja.

Viisaan liikkumisen ammattilaiset auttavat työnantajia:

- selvittämään työmatkaliikenteen nykytilan ja kehittämismahdollisuudet henkilökuntakyselyllä
- arvioimaan eri ratkaisujen soveltuvuutta
- jalkauttamaan uusia käytäntöjä ja kannustimia sekä
- seuraamaan toimenpiteiden vaikutuksia.

Yhteiskäyttö-
autot

Asiointipyörät

Kävely

Läsnätyö

Joukko-
liikenne

Ajokoulutus

Ympäristö

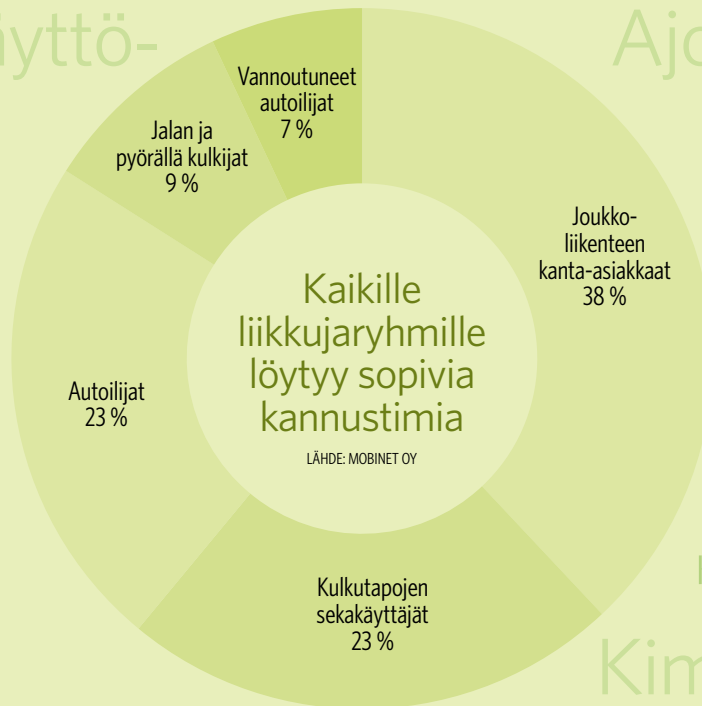
Pyöräily

Hyvinvointi

Etätyö

Kustannussäästöt

Kimppakyyti

Mitä viisaan työmatkaliikenteen ratkaisuihin on toteutettu työpaikallasi?

Mitkä sopisivat työpaikallesi?

1. Työmatkaliikenteen henkilökuntakysely on työmatkaliikenteen suunnittelun ja seurannan kulmakivi, jolla saadaan esiin työmatkaliikenteen hiilijalanjälki, ongelmat ja kehittämismahdollisuudet. Se myös motivoi pohtimaan liikkumismahdollisuuksia ja niiden vaikutuksia.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

2. Työmatkaliikenteen suunnitelmalla työnantaja linjaa työmatkaliikenteen kehittämisen tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulun. Suunnittelun aikana arvioidaan eri toimenpiteiden soveltuvuus ja vaikutukset.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

3. Joukkoliikenteen työsuhdematkalippu kannustaa tehokkaasti joukkoliikenteen käyttöön. Suurimmilla kaupunkiseuduilla, VR:llä ja Matkahuollolla on omat lipputuotteensa. Etu on veroton 300 euroon asti /hlö. Esimerkiksi Suomessa on jo yli 70 000 työsuhdelipun käyttäjä.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

4. Pyöräpysäköintitilojen ja sosiaalitulojen riittävyys ja laatu ovat työmatkapyöräilyn lisäämisen tärkeimmät edellytykset. Lisäksi suurilla kiinteistöillä voidaan parantaa jalankulun ja pyöräilyn reittejä ja kunnossapitoa. Avuksi voi ottaa asiantuntijoita.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

5. Toimipisteen sijainti hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä pohjustaa viisaan työmatkaliikenteen edistämistä. Muuton yhteydessä voi arvioida sijainnin vaikutusta työmatkoihin paikkatietoanalyysillä. Helsingin seudun liikenne HSL tarjoaa tähän apua alueellaan.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

6. Taloudellisen ja turvallisen ajotavan koulutuspalvelut esimerkiksi työsuhdeautoilijoille maksavat itsensä nopeasti takaisin alentuneina polttoainekuluina. Koulutus kestää puolesta kahteen tuntiin henkilöä kohti. Polttoaineen kulutus laskee tyypillisesti 10-15 prosenttia.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

7. Kimppakyytijärjestelmän voi rakentaa itse tai käyttää yrityksille räätälöityjä sivustoja, joiden avulla työntekijät voivat pyytää ja tarjota kyytejä jopa luotetun verkon kautta joko oman yrityksen sisällä tai kaikkien yrityskäyttäjien kesken.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

8. Vähäpäästöisten autojen valintaan voi käyttää esimerkiksi EkoTrafi-palvelua, josta voi etsiä autoja energiamerkin ja päästörajojen mukaan. Trafiri sivuilta löytyy myös auton kustannuslaskuri. Lisäksi voi käyttää Motivan TopTen-palvelua.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

9. Lyhytaikainen autonvuokraus tai yhteiskäyttöautopalvelu on usein taloudellinen vaihtoehto oman autokaluston ja pysäköintipaikkojen ylläpidolle. Työntekijöiden ei tarvitse tulla omalla autolla töihin, vaikka autoa työpäivän aikana tarvitsisivatkin. Palvelua voi tarjota myös työsuhde-etuna.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

10. Työsuhdepyörät ja työasiointipyörät. Pyöräkin voi olla työsuhde-etu. Yrityksen logolla varustetut työasiointipyörät kannustavat liikkumaan työasiointimatkoilla, mikä tekee hyvää erityisesti istumatyöläisille.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

11. Etätyö, etäneuvottelut tai läsnätyö ovat uuden viestintätekniikan ansiosta mahdollisia yhä useammalla työpaikalla. Puhelut, pikaviestintä sekä video- ja webneuvottelut voidaan yhdistää kokonaisvaltaiseksi kommunikointijärjestelmäksi.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

12. Viisaan liikkumisen kampanjat kannattaa hyödyntää järjestämällä tapahtumia ja tietoisuuksia työpaikalla: Liikkujan viikko, Kilometrikisa, Pyöräilyviikko ja Pyörällä töihin päivä, Kansallinen etätyöpäivä, Energiansäästöviikko.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

13. Matkustus- ja pysäköintipolitiikalla, kannustinohjelmilla sekä viestinnällä voidaan kannustaa viisaaseen työmatkaliikenteeseen. Viisaista valinnoista voidaan esimerkiksi tarjota bonusta.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

14. Helsingin seudun liikenne HSL tarjoaa alueensa yrityksille myös joukkoliikenteen aikataulunäyttöjä, henkilökunnan informaatioita, sijoittumisneuvontaa sekä koulutusta sähköisten palvelujen käytöstä.
 Kyllä Ei Voisimme harkita Voisimme parantaa

Mallia maailmalta

Hollantilainen asiantuntijayritys **Yacht** haluaa vähentää työntekijöiden liikkumisesta aiheutuvia kustannuksia ja hiilidioksidipäästöjä. Yacht toimii yhteensä 14 paikkakunnalla Hollannissa ja henkilöstöä sillä on 2 700.

Työmatkaliikenteen hallinnassa Yacht käyttää apunaan hollantilaisen palveluntarjoajan Mobility Mixxin tuotetta nimeltä Mobility Budget. Työntekijälle myönnetään tietynsuuruinen budjetti, jonka hän voi käyttää työasiamatkoihinsa haluamallaan tavalla: esimerkiksi taksiin, junaan, lentokoneeseen, kaupunkipyörään tai autoon. Jos työntekijä valitsee edullisia kulkutapoja tai välttää matkustamista, ylijäänyt osa budjetista jää työntekijälle.

Työntekijät ovat olleet tyytyväisiä järjestelyyn, sillä se antaa vapauden valita ja henkilökohtainen etu koetaan kannustavaksi. Käyttöönotovuoden aikana Mobility Budget -palvelua käytti 140 Yachtin työntekijää (14 prosenttia). Hollannissa yli 100 yritystä käyttää Mobility Budget -palvelua. Yacht haluaa toimillaan osoittaa yritys vastuuta ja olla houkutteleva työnantaja.

Philipsillä on käytössä vihreä autopoliitikka, jonka mukaan alle 120 g CO₂/km päästävän työsuhdeauton ottaja saa palkanlisää 92 euroa kuukaudessa, alle 144 g CO₂/km päästävän auton ottaja 46 euroa kuukaudessa ja yli 180 g CO₂/km päästäviä autoja ei sallita. "Autokannan keskimääräinen hiilidioksidipäästö on pudonnut 145 grammasta alle 130 grammaan vuosien 2009–2012 aikana", kertoo **Stefan Olenius**, Philipsin facility manager.

Turun kaupungin talouspalvelukeskuksen ergonomiakisassa sai pisteitä asiointipyörän käytöstä

Toukokuusta juhannukseen kestävässä kisassa työpöydän asennon muuttamisesta, taukojumppasta ja portaiden kävelystä sai kustakin yhden pisteen. Asiointipyörän käytöstä puolen tunnin ajan sai kaksi pistettä. Paras tiimi palkittiin.

Työpaikat mukaan viettämään Liikkujan viikkoa

Euroopan Liikkujan viikkoa vietetään vuosittain 16.–22.9. Viikon aikana eurooppalaiset kaupungit ja kunnat järjestävät tapahtumia ja pysyviä toimenpiteitä kestävämmän liikkumisen puolesta. Työpaikat voivat ideoida oman tapansa viettää Liikkujan viikkoa.

www.liikkujanviikko.fi
www.facebook.com/liikkujanviikko

Smilehouseessa todettiin muuton yhteydessä – nyt on hyvä hetki kokeilla työmatkapyöräilyä

”Hankimme pari toimistojopoa, joilla voi työasioiden hoitamisen lisäksi kipaista vaikka lounaalle tai Hakaniemen torille”, kertoo **Siina Haapa-aho**, Head of HRD and Recruitment. Helsingin Sörnäisissä nykyään sijaitseva Smilehouse on 50 työntekijän verkkokaupan ja monikanavaisen kaupankäynnin asiantuntijayritys.

”Jopot ovat olleet ahkerassa käytössä, ja niitä on toivottu lisää”, Haapa-aho jatkaa. Syksyllä 2012 Smilehouse järjesti Fillarikahvit, jossa Smilehousen omat pyöräilyaktiivit ja Helsingin polkupyöräilijät ry. antoivat vinkkejä työmatkapyöräilyn aloittamiseksi ja kannustivat hyppäämään pyörän satulaan. Pyöräily sekä työpäivän aikana että työmatkoilla on huomattavasti lisääntynyt muuton ja kannustamisen ansiosta.

Pöyry kannustaa kimppakyyteihin kimppakyytipalvelulla

Vajaan vuoden aikana 2 000 työntekijän suunnittelu- ja konsultointiyrityksessä kyytejä on tarjottu ja pyydetty lähes 500 kappaletta. Kimppakyytipalvelun käyttöönottoa selvitettiin työmatkaliikenteen suunnittelun yhteydessä ja se otettiin käyttöön loppusyksystä 2011. ”Kimppakyyteihin kannustaminen todettiin johtoryhmässä hyväksi tavaksi alentaa matkakustannuksia ja vähentää liikkumisen päästöjä, koska meillä liikutaan paljon eri toimipisteiden välillä ja asiakkaiden luona”, kertoo HR-assistentti **Mari Malin**.

TUKO Logistics Osk toteutti työmatkaliikennekyselyn vuosittaisen henkilöstökyselyn yhteydessä. Apuna oli konsultti, joka vastasi kyselyn analysoinnista sekä työpajojen järjestämisestä. ”Yksi konkreettinen havainto oli se potentiaali, joka Tukon henkilöstöllä on käyttää vaihtoehtoisia tapoja työmatkaliikkumiseen auton sijasta”, vastuullisuuspäällikkö **Päivi Huhtala** Tukosta toteaa.

Työmatkaliikenteen suunnittelun innostamana TUKO lisäsi muun muassa pyöräpysäköintipaikkoja, osallistui Kilometrikisaan ja aikoo tehostaa videoneuvottelujen käyttöä.

”Sairaspäivä vastaa 3–4 kk:n työsuhdepyöräkustannusta”

Heli Mäkelä, Sponda

Kulje viisaasti

Viisaan työmatkaliikenteen suunnittelu on liikkumisen ohjausta, jonka tavoitteena on edistää kestävien kulutapojen käyttöä erilaisin kannustimin ja eri toimijoiden yhteistyöllä.

Liikennevirasto ja seudulliset toimijat miettivät yhä enemmän ratkaisuja autoliikenteen määrän vähentämiseen väylien rakentamisen sijaan. Työnantajien kannustaminen viisaan työmatkaliikenteen edistämiseen on osa tätä kokonaisuutta.

Viisaan työmatkaliikenteen suunnittelussa työnantajat auttavat seudulliset viisaan liikkumisen asiantuntijat ja konsultit. Lisätietoja: www.motiva.fi ja www.viisastyomatka.fi